

УКРАЇНА
ВИЩА РАДА ПРАВОСУДДЯ
ЧЛЕН ПЕРШОЇ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ПАЛАТИ
ШАПРАН ВІКТОР ВАЛЕНТИНОВИЧ
УХВАЛА

12 листопада 2020

Київ

№ 5184/0/18-20

Член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя Шапран Віктор Валентинович, здійснивши попередню перевірку дисциплінарної скарги Федорук Олени Олександрівни стосовно суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Жанни Миколаївни, Жука Андрія Володимировича, Мартинюк Наталії Миколаївни,

встановив:

до Вищої ради правосуддя 30 вересня 2020 року надійшла дисциплінарна скарга Федорук О.О. (вх. № Ф-5341/0/7-20) на дії суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Ж.М., Жука А.В., Мартинюк Н.М.

Відповідно до протоколу автоматизованого розподілу матеріалу від 30 вересня 2020 року вказану дисциплінарну скаргу передано члену Вищої ради правосуддя Шапрану В.В. для попередньої перевірки.

Статтею 43 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» визначений порядок попередньої перевірки дисциплінарної скарги та встановлено, що член Дисциплінарної палати, визначений для попередньої перевірки відповідної дисциплінарної скарги (доповідач), зокрема, вивчає дисциплінарну скаргу і перевіряє її відповідність вимогам закону.

Відповідно до положень частини другої статті 107 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», скарга (заява) щодо поведінки судді, яка може мати наслідком дисциплінарну відповідальність судді, подається у письмовій формі та повинна містити такі відомості: прізвище, ім'я, по батькові (найменування) заявника, його місце проживання (перебування) або місцезнаходження, поштовий індекс, номери засобів зв'язку; прізвище, ім'я, по батькові та посада судді (суддів), на дії якого (яких) скаржиться заявник; конкретні відомості про наявність у поведінці судді ознак дисциплінарного правопорушення, що відповідно до частини першої статті 106 цього Закону може бути підставою дисциплінарної відповідальності судді; посилання на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують зазначені заявником відомості.

За результатами вивчення та перевірки дисциплінарної скарги встановлено, що постановою Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду від 11 червня 2019 року (судді-доповідача Мельник-Томенко Ж.М., суддів Жука А.В., Мартинюк Н.М.) прийнято до провадження касаційну скаргу на постанову Сьомого апеляційного адміністративного суду від 19 березня 2019 року у справі № 802/1286/18-а. Витребувано з Вінницького окружного адміністративного суду справу № 802/1286/18-а.

Скаржник вважає, що суддів Мельник-Томенко Ж.М., Жука А.В., Мартинюк Н.М. слід притягнути до дисциплінарної відповідальності за невжиття ними заходів щодо розгляду справи протягом строку, встановленого законом.

Відповідно до пункту 8 частини третьої статті 2 Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України) однією з основних засад (принципів) адміністративного судочинства є розумність строків розгляду справи судом.

Згідно зі статтею 119 КАС України суд має встановлювати розумні строки для вчинення процесуальних дій. Строк є розумним, якщо він передбачає час, достатній, з урахуванням обставин справи, для вчинення процесуальної дії, та відповідає завданню адміністративного судочинства.

Відповідно до статті 342 КАС України касаційна скарга на рішення та постанови, визначені частиною першою статті 328 цього Кодексу, має бути розглянута протягом шістдесяти днів, а на ухвали, визначені частинами другою та третьою статті 328 цього Кодексу, – протягом тридцяти днів з дня постановлення ухвали про відкриття касаційного провадження у справі.

За результатами моніторингу інформації, яка міститься у Єдиному державному реєстрі судових рішень, веб-порталу «Судової влади», встановлено, що розгляд справи № 802/1286/18-а не завершено. Слід зазначити, що з моменту надходження справи № 802/1286/18-а до провадження судді-доповідача Мельник-Томенко Ж.М. (11 червня 2019 року) станом на час подання дисциплінарної скарги Федорук О.О. (30 вересня 2020 року) справу № 802/1286/18-а не призначено до розгляду по суті, судові рішення в ній не ухвалено. З огляду на викладене строки розгляду справи перевищені.

Згідно з приписами статті 6 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та правовою позицією Конституційного Суду України, викладеною у рішенні від 12 липня 2011 року № 8-рп/2011, суди здійснюють правосуддя самостійно. Здійснюючи правосуддя, суди є незалежними від будь-якого незаконного впливу. Втручання у здійснення правосуддя, вплив на суд або суддів у будь-який спосіб, неповага до суду чи суддів, збирання, зберігання, використання і поширення інформації усно, письмово або в інший спосіб з метою завдання шкоди авторитету суддів чи впливу на безсторонність суду забороняється і тягне за собою відповідальність, установлену законом.

Як зазначалось, наразі розгляд справи № 802/1286/18-а не завершено, тому оцінка процесуальних дій вказаних суддів, та надання вказівок щодо дій, які мають бути вчиненні зазначеними суддями під час здійснення ними правосуддя у справі до ухвалення остаточного судового рішення є втручанням у здійснення правосуддя, що суперечить вимогам статей 126, 129 Конституції України та одному із основоположних принципів здійснення судочинства – незалежності судів.

Відповідно до статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

Відповідно до статистичних показників роботи суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду з 1 липня 2019 року до 24 липня 2020 року слід зазначити, що за вказаний період у провадженні суддів перебувало:

Мельник-Томенко Ж.М. – 850 справ і матеріалів, надійшло – 540, розглянуто – 581. З-поміж них – позовні заяви, апеляційні скарги, касаційні скарги та інші матеріали;

Жук А.В. – 840 справ і матеріалів, надійшло – 547, розглянуто – 490. З-поміж них – позовні заяви, апеляційні скарги, касаційні скарги та інші матеріали;

Мартинюк Н.М. – 868 справ і матеріалів, надійшло – 583, розглянуто – 680. З-поміж них – позовні заяви, апеляційні скарги, касаційні скарги та інші матеріали.

Крім того, з 1 липня 2019 року по 24 липня 2020 року у складі колегій суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду суддя Жук А.В. розглянув 1235 справ та матеріалів, суддя Мартинюк Н.М. – 1171 справу та матеріал, суддя Мельник-Томенко Ж.М. – розглянула 1143 справи та матеріали.

До Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за час діяльності надійшли понад 107 тисяч процесуальних документів, з яких у більш ніж 74 тисячах закінчено розгляд, а понад 28 тисяч нині перебувають на розгляді суду касаційної інстанції.

Рішенням Ради суддів України від 9 червня 2016 року № 46 «Щодо визначення коефіцієнтів навантаження на суддів», в тому числі, затверджено Рекомендовані показники середніх витрат часу на розгляд справ та коефіцієнтів складності справ за категоріями.

Із зазначених показників розраховано середні витрати часу на розгляд справ, згідно з якими тривалість розгляду справи за спорами в порядку цивільного та адміністративного судочинства може становити від 1 до 13 годин залежно від категорії спору.

Наведена вище інформація свідчить про надмірне навантаження суддів, яка позбавила їх можливості здійснити своєчасний розгляд касаційної скарги.

Відповідно до пункту 2 частини першої статті 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» суддю може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності з підстав безпідставного затягування або невжиття заходів щодо розгляду заяви, скарги чи справи протягом строку, встановленого законом, зволікання з виготовленням вмотивованого судового рішення, несвоєчасного надання суддею копії судового рішення для її внесення до Єдиного державного реєстру судових рішень.

З урахуванням практики Європейського суду з прав людини критеріями розумних строків у цивільних справах є: правова та фактична складність справи; поведінка заявника, а також інших осіб, які беруть участь у справі, інших учасників процесу; поведінка органів державної влади (насамперед суду); характер процесу та його значення для заявника (рішення у справах «Федіна проти України» від 2 вересня 2010 року, «Смірнова проти України» від 8 листопада 2005 року, «Матіка проти Румунії» від 2 листопада 2006 року, «Літоселітіс проти Греції» від 5 лютого 2004 року тощо).

У своїй практиці Європейський суд з прав людини виходить із того, що розумність тривалості судового провадження необхідно оцінювати у світлі обставин конкретної справи та враховуючи критерії, вироблені судом. До таких критеріїв, зокрема, включено і перевантаження судової системи (рішення у справах «Бараона проти Португалії», 1987 рік; «Хосце проти Нідерландів», 1998 рік; «Бухкольц проти Німеччини», 1981 рік; «Бочан проти України», 2007 рік).

Для визнання бездіяльності протиправною недостатньо одного лише факту несвоєчасного виконання обов'язкових дій, важливими є також конкретні причини, умови та обставини, через які дії, що підлягали обов'язковому виконанню відповідно до закону, фактично не були виконані чи були виконані з порушенням строків. Значення мають юридичний зміст, значимість, тривалість та межі бездіяльності, фактичні підстави її припинення, а також шкідливість бездіяльності для прав та інтересів особи.

Враховуючи вище викладене, вказані скаржником у дисциплінарній скарзі твердження не містять конкретних відомостей про ознаки дисциплінарного проступку суддів, передбаченого статтею 106 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» (який, зокрема, слід кваліфікувати, як безпідставне затягування або невжиття суддею заходів щодо розгляду справи, незаконної відмови в доступі до правосуддя), посилань на фактичні дані (свідчення, докази), що підтверджують дисциплінарний проступок суддів.

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» дисциплінарна скарга залишається без розгляду та повертається скаржнику, якщо вона не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді, конкретних відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді.

Зважаючи на вказане, зазначену дисциплінарну скаргу слід залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Керуючись статтями 43, 44 Закону України «Про Вищу раду правосуддя», член Першої Дисциплінарної палати Вищої ради правосуддя,

ухвалив:

дисциплінарну скаргу Федорук Олени Олександрівни стосовно суддів Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду Мельник-Томенко Жанни Миколаївни, Жука Андрія Володимировича, Мартинюк Наталії Миколаївни залишити без розгляду та повернути скаржнику.

Ухвала оскарженню не підлягає.

**Член Першої Дисциплінарної
палати Вищої ради правосуддя**

В.В. Шапран